[Uitzending 1059: 2 Petrus 2:9 t/m 20]

Het laatste vers uit de vorige uitzending was 2 Petrus 2 vers 9, waar we lazen: **De HERE kan de mensen die doen wat Hij wil en Hem liefhebben, helpen de verleidingen te weerstaan en Hij kan zijn straf bewaren tot de grote oordeelsdag voor de mensen die zich niets van Hem aantrekken.** Vers 9 is de algemene conclusie die Petrus trekt uit de voorbeelden die hij in de verzen 4 t/m 8 naar voren heeft gebracht. Aan de ene kant luidt zijn gevolgtrekking dat de HERE gelovigen als Noach (vs.5) en Lot (vs.7) weet te redden uit de verzoeking. Bij die verzoeking denkt Petrus in dit verband vooral aan de situatie waarin Lot eens verkeerde, zoals hij die beschrijft in de verzen 7 en 8. Doordat hij leefde tussen goddeloze mensen liep Lot de kans dat hij in hun boosheid zou worden meegesleept <u>en</u> met hen zou worden veroordeeld. Het is een gevaar dat alle gelovigen bedreigt in deze boze wereld. Maar de HERE weet hen uit de verzoekingen te redden. Aan de andere kant hebben we óók gelezen dat de HERE de onrechtvaardigen bewaart tot de grote dag van het oordeel (Judas 1:6). De woorden '**Hij kan Zijn straf bewaren tot de grote oordeelsdag voor de mensen die zich niets van Hem aantrekken**' zijn tevens een waarschuwing aan het adres van de lezers van de brief om zich niet door dwaalleraars op sleeptouw te laten nemen.

2 Petrus 2 vers 10: **Dat laatste geldt vooral voor hen die zich aan hun schaamteloze hartstochten overgeven, voor hen die trots en eigenzinnig zijn, die zich van enig gezag niets aantrekken en zonder blikken of blozen met geestelijke machten durven spotten.** In vers 10 vertelt Petrus welke dwaalleraars hij op het oog heeft. Het zijn de mensen die in het bijzonder door God gestraft zullen worden. Twee dingen worden vooral veroordeeld: **<u>1</u>** – dat zij de weg van hun schaamteloze hartstochten volgen en zich door onreinheid laten leiden; en **<u>2</u>** – dat zij spotten met het gezag van de HERE en eigenzinnig zijn, om zogenaamd vrij te zijn. Bij de valse leraars of leiders zien we verkeerde hartstochten, trots, eigenzinnigheid, zich nergens iets van aantrekken <u>en</u> spotten met geestelijke machten. Daarmee vallen zij de kern van het christelijk geloof aan.

Bij de woorden ‘**die zich van enig gezag niets aantrekken**‘ kunnen we denken aan alles wat God een plaats van gezag heeft gegeven (o.a. engelen, regeringen, oudsten). Petrus blijft heel algemeen en geeft geen verdere omschrijving van wat hij precies bedoelt. In Kolossenzen 1 vers 16 t/m 18 lezen we: **In Christus is alles in de hemelen en op aarde geschapen, al het zichtbare en onzichtbare. Koningen en wereldheersers, regeringen en andere autoriteiten, alles is in Christus gemaakt tot Zijn eer. Hij was er al voordat er iets bestond en alles wat bestaat, is er dankzij Hem. Hij is het Hoofd van de Gemeente, Zijn Lichaam. Hij is het begin van alles en ging ons als eerste voor in de opstanding uit de dood. In alles is Hij de eerste.** Alle gezag is tot eer van God geschapen. Na de opwekking van Christus uit de doden geldt dit in nog sterkere mate.

Petrus zegt in Handelingen 2 vers 34 t/m 36: **God zei tegen mijn HERE: Kom naast Mij zitten, aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden aan U onderworpen heb. Het hele volk van Israël moet weten dat God deze Jezus, die u gekruisigd hebt, tot Here en Christus heeft gemaakt.** En in Efeziërs 1 vers 20 t/m 22 lezen we: **Door diezelfde grote kracht is Christus uit de dood teruggekomen om de belangrijkste plaats naast God on te nemen. Nu is Hij hoog verheven boven elk gezag, elke macht, kracht en regering, boven alles waarvoor men respect heeft, niet alleen in deze wereld, maar ook in de wereld die komt. God heeft letterlijk alles aan Christus onderworpen en Hem als Hoofd aangesteld over alles, voor de Gemeente.** Uit de geciteerde Bijbelteksten blijkt dat alle heerschappij en autoriteit onder Christus zijn geplaatst en Hem moeten gehoorzamen. De valse leraars denken zeer geringschattend over dat wat de HERE heeft ingesteld, omdat zij voortdurend het gezag van hun Meester verachten (vs.1). Deze dwaalleraars dienen een andere meester. Jezus zei het al in Mattheüs 6 vers 24: **U kunt niet twee heren dienen. Want u zult de ene haten en de andere liefhebben, of omgekeerd. Zo kunt u ook niet God dienen en tegelijk uw hart op het geld zetten.**

De dwaalleraars denken vrij te zijn om te doen wat zij denken en willen, zonder zich iets van Gods rechten aan te trekken. Maar zij zijn slaven van het verderf. Een oprechte gelovige is vrij, maar niet om die vrijheid te misbruiken en de eigen zin te doen, maar om elkaar te dienen in een geest van liefde (Gal.5:1,13). Als vrijheid een dekmantel wordt voor allerlei boosheid zit een gelovige op het verkeerde spoor. En waar mondt dat in uit? Dat deze valse leraars **zonder blikken of blozen met geestelijke machten durven spotten.** In Ps.29:3 wordt de HERE '***de God van de heerlijkheid***' genoemd of '***de Almachtige God***', maar de mensen hebben de heerlijkheid van de eeuwige God vervangen door **afgodsbeelden van sterfelijke mensen, vogels, zoogdieren en reptielen** (Rom.1:23). In het evangelie komt de heerlijkheid van Jezus Christus naar voren. Hij heeft ons de heerlijkheid van God de Vader getoond. In 1 Petrus 4:14 wordt de Heilige Geest de Geest van de heerlijkheid genoemd. De Drie-enige God wordt door de valse leraars in al Zijn heerlijkheid aangevallen. Straks zal de Here Jezus terugkomen op aarde. Hij komt in al Zijn heerlijkheid (Matth.25:31), waarin de gelovigen mogen delen, omdat de HERE ons door Zijn heerlijkheid heeft geroepen (2Petr.1:4). We zagen al in vorige programma's dat de verheerlijking op de berg een beeld is van de komst van de Here Jezus Christus in heerlijkheid. In de wereld zijn ook heerlijkheden, denk aan de verzoeking van Jezus in de woestijn. De duivel biedt van alles aan als mensen hem maar aanbidden. Maar de Heiland wijst hem terecht: Alleen God komt aanbidding toe en alleen Hem moet een mens dienen. Christus heeft de duivel aan het kruis verslagen <u>en</u> zal hem bij het eindoordeel in de afgrond laten werpen. Christus ontvangt alle koninkrijken en hun heerlijkheid (Openb.21). Zijn heerlijkheid is de enige die blijft.

2 Petrus 2 vers 11: **Zelfs de engelen, die in de nabijheid van God leven en veel groter en machtiger zijn dan deze zogenaamde leraren, zullen deze machten niet beledigen of beschuldigen.** Vers 11 sluit nauw aan bij het vorige. Daar stelt Petrus, dat de dwaalleraars **geestelijke machten** bespotten waaronder ook de engelen vallen. Daarmee tasten zij de heerlijkheid van de engelen aan. Dat laat volgens Petrus zien, hoe brutaal en arrogant de dwaalleraars zijn.

De engelen zelf zijn veel bescheidener. De gedachtegang van Petrus in vers 11 herinnert sterk aan wat Judas schrijft over de aartsengel Michaël in Judas 1:9, waar we lezen: **Wat een verschil met Michaël, één van de voornaamste engelen! Toen die met de duivel streed om het lichaam van Mozes, durfde hij de duivel niet te veroordelen of te beledigen. Hij zei alleen: De HERE zal je straffen.** Maar doordat Petrus het in vers 11 veel algemener stelt, is toch niet helemaal duidelijk wat hij nu precies wil zeggen.

2 Petrus 2 vers 12: **Deze zogenaamde leraren hebben niet meer verstand dan wilde dieren, die geboren zijn om gevangen en verslonden te worden. Zij lachen om wat ze niet eens kennen. Maar zij zullen door hun eigen verderfelijk gedrag omkomen.** Vergeleken bij de houding van de engelen (vs.11) is die van de dwaalleraars wel een heel andere. Petrus laat dat hier uitkomen door er nog eens op te wijzen, dat zij zich schuldig maken aan laster (vs.10). Zij doen dat met betrekking tot dingen waar zij geen verstand van hebben en dan gaat het over '***heerschappijen***' <u>en</u> '***geestelijke heerlijkheden***' en daar hebben zij geen verstand van. Met al hun lasteren geven zij er blijk van, dat al hun vermeende kennis op onverstand berust (Jud.1:10).
Door zo te werk te gaan, lijken zij sprekend op wilde dieren '**die geboren zijn om gevangen en verslonden te worden**'. Wilde dieren zijn er van nature op uit om te vangen en te verslinden. Hun bestaan wordt bepaald door op een prooi te jagen en die te verslinden. In dat lasteren doen die valse leraars iets soortgelijks en daarmee brengen zij verderf over anderen. **Maar zij zullen door hun eigen verderfelijk gedrag omkomen.**

2 Petrus 2 vers 13: **Zij zullen het loon krijgen dat zij verdienen voor al het kwaad dat zij hebben gedaan. Zij vinden het heerlijk zich overdag aan van alles te buiten te gaan. Zij zijn een schande voor God en voor u. Terwijl zij bij u aan tafel zitten, bedenken zij wat hun volgende sluwe streek zal zijn.**
Het begin van vers 13 sluit nauw aan bij het slot van vers 12. Daarin heeft Petrus het over de ondergang, die de dwaalleraars te wachten staat.

In vers 13 stelt hij, dat die vernietiging het loon is dat zij **verdienen voor al het kwaad dat zij hebben gedaan**. In het tweede deel van vers 13, alsook in vers 14, beschrijft Petrus de dwaalleraars verder. Hij doet dit in overeenstemming met Judas 1:12, waar we lezen: **Deze mensen bederven de feestelijke maaltijden die u met elkaar houdt. Het is hun alleen om eten en drinken begonnen. Zij schamen zich nergens voor en denken alleen maar aan zichzelf. Zij zijn als wolken die over dorstig land drijven, zonder regen te geven. Zij lijken op vruchtbomen die zelfs in de oogsttijd geen vruchten geven en daarom omgehakt worden, al het leven is er uit.** Petrus tekent het kwalijke gedrag van de zogenaamde leraren. Hij begint met te zeggen, dat zij het heerlijk vinden zich overdag aan van
alles te buiten te gaan. Daarmee gaan zij niet alleen volledig in tegen de oosterse moraal om de hoofdmaaltijd 's avonds te gebruiken, maar geven zij ook aanstoot (Pred.10:16; Jes.5 :11). Door zich zo te misdragen zijn zij een schande voor God <u>en</u> de gelovigen. Zij zijn schandvlekken en vieze plekken, die het leven van de gemeente bederven, zoals vlekken en vuil een goed kledingstuk bederven en ontoonbaar maken (2Petr.3:14; Ef.5:27). Hoe we het slot van dit vers moeten begrijpen is niet helemaal duidelijk. Wil Petrus zeggen, dat er nog gemeenteleden zijn die zich niet van hen distantiëren, maar die deelnemen aan hun feestmaaltijden? Of zinspeelt de apostel erop, dat de dwaalleraars nog meedoen aan de vieringen van de gemeente en die bederven?

2 Petrus 2 vers 14: **Zij zijn altijd op zoek naar vrouwen die met hen naar bed willen, zij krijgen nooit genoeg van de zonde, zij verleiden mensen die niet zo vast in hun schoenen staan, hun hele leven wordt beheerst door de hebzucht, maar zij zullen niet aan de straf ontkomen.** In vers 14 beschrijft Petrus nog een andere trek van de dwaalleraars. Hun hele optreden wordt bepaald door lust en begeerte. Ze worden gedreven door een zeer sterke begeerte naar zinnelijk genot. Hun ogen zijn '***vol van overspel***', dat wil zeggen zij kunnen geen vrouw aankijken zonder de gedachte met haar naar bed te willen, zonder gedachten van overspel (Matth.5:28).

De '***begeerte van de ogen***' (1Joh.2:16) heeft hen helemaal te pakken. Met betrekking tot de zonde kennen hun ogen geen rust, **zij krijgen nooit genoeg van de zonde**. Daaruit blijkt, hoe het met hun innerlijk is gesteld. Het is vol van een onophoudelijke neiging om te zondigen. Verder zijn zij er steeds op uit om **mensen die niet zo vast in hun schoenen staan** te verleiden. We moeten dan denken aan pasbekeerde gelovigen, die nog maar kort in de gemeente zijn opgenomen (vs.18). En omdat de jonge gemeente groeit, is hun aantal niet gering. Zulke gelovigen staan nog niet sterk in hun schoenen en zijn daarmee kwetsbaar. De dwaalleraars vormen voor zulke gemeenteleden een voortdurende bedreiging.
Als laatste herhaalt Petrus zijn waarschuwing uit vers 3: **Deze zogenaamde leraren zijn zo hebzuchtig dat zij u van alles zullen wijsmaken om maar geld van u los te krijgen.** Hun harten zijn daarin geoefend, met andere woorden zij zijn op dat punt heel gewiekst, heel geroutineerd. Zij zijn er heel bedreven in om zich ten koste van anderen te verrijken. Maar zegt Petrus:
zij zullen niet aan de straf ontkomen. In de Griekse tekst lezen we dat zij om al hun boosheid '***kinderen van vervloeking***' zijn (Jes.57:4, '***kinderen van zondaars***' Ef.2:2v. '***kinderen van de ongehoorzaamheid***'). Door zich zo te misdragen hebben zij zich de vloek van God op de hals gehaald. Mogelijk wil Petrus met deze uitdrukking ook zeggen, dat zij een vloek brengen over allen, die zich door hen laten inpalmen.

2 Petrus 2 vers 15: **Zij zijn van de rechte weg afgedwaald en volgen het dwaalspoor van Bileam, de zoon van Beor, die het niet erg vond iets verkeerds te doen, zolang hij er maar voor betaald werd.** Opnieuw voert Petrus in vers 15 een voorbeeld aan uit de Bijbelse geschiedenis. Het is één van de drie die ook Judas in vers 11 van zijn brief noemt (Kaïn, Bileam en Korach). Dat Petrus in vers 15 op het voorbeeld van Bileam ingaat, houdt verband met de hebzucht van de dwaalleraars, waarop hij in vers 14 nog eens heeft gewezen. In dat opzicht lijken de dwaalleraars op Bileam. Laatstgenoemde werd gedreven door geldzucht, hij zocht zijn eigen voordeel. In het Grieks lezen we dat Petrus van Bileam zegt dat hij '***het loon van de ongerechtigheid liefhad***'.

Hiermee doelt Petrus op de beloning die Balak, de koning van de Moabieten, Bileam in het vooruitzicht stelde (Num.22:7,17). Om duidelijk te maken hoe kwalijk de hebzucht van de dwaalleraars is, grijpt Petrus in dit verband terug op een beeld, dat hij al eerder heeft gebruikt, dat van '**de rechte weg**' (in de Griekse tekst van vs.2). In al hun zucht naar geld geven zij er blijk van de weg van Bileam te zijn gevolgd. En dat laat zien, dat zij '**de rechte weg**', dat wil zeggen de weg die de HERE ons mensen wijst hebben verlaten (1Sam.12:23; Ps.107:7; Spr.2:13,19; Jes.33:15; Hand.13:10).

2 Petrus 2 vers 16: **Maar hij werd terechtgewezen door zijn ezel, die met de stem van een mens tegen hem sprak. Dat stomme dier weerhield hem ervan domme dingen te doen.** In vers 16 gaat Petrus nog door op het voorbeeld van Bileam. Hij brengt naar voren, dat Bileam een gevoelige terechtwijzing kreeg. In de Griekse tekst lezen we dat Bileam, door zo op eigen voordeel uit te zijn, zich schuldig maakte aan '***wetteloosheid***'. Een ander punt dat in onze vertaling niet uitkomt is dat Petrus Bileam een 'profeet' noemt. Daardoor laat hij tevens uitkomen, hoe kwalijk het was wat Bileam deed. Hij gedroeg zich als een valse profeet, een dwaalleraar. Juist daarom was er alle reden om Bileam erop te wijzen, dat hij verkeerd handelde. Die terechtwijzing kwam op een heel ongewone manier, namelijk **door zijn ezel, die met de stem van een mens tegen hem sprak.** De woorden '**dat stomme dier**' (vs.12) betekenen niet dat het dier dom is, maar dat het dier normaal niet kan praten. De ezel bleek wijzer dan Bileam te zijn. Met de stem van een mens, die het dier kreeg van de HERE, sprak de ezel toen Bileam aan (Num.22:28). Bileam **werd terechtgewezen door zijn ezel, die hem ervan weerhield domme dingen te doen.**

2 Petrus 2 vers 17: **Deze mensen zijn net opgedroogde bronnen, zij beloven veel, maar geven weinig. Zij zijn net wolken die door de wind worden voortgejaagd. Wat hun te wachten staat, is de zwarte duisternis.** In zijn uitvoerige karakteristiek van de dwaalleraars wijst Petrus nu op het bedrieglijke van hun doen en laten. Petrus doet dat aan de hand van twee voorbeelden.

Om te beginnen vergelijkt hij de dwaalleraars met ‘**opgedroogde bronnen**’ (Jud.1:12b, waar Judas het beeld gebruikt van ‘***wolken zonder regen***’). Hij denkt daarbij aan waterputten, die zijn opgedroogd doordat er een tijdlang geen regen is gevallen (Jer.14:3). Verder vergelijkt Petrus die valse leraars in vers 17, net als Judas dat doet in zijn brief (Jud.1:12b), met wolken, die over dorstig land drijven, zonder
regen te geven (Spr.25:14). Met de beide voorbeelden wil Petrus laten uitkomen, dat het optreden van de dwaalleraars eigenlijk niets om het lijf heeft. De slotzin van vers 17 komt overeen met Judas 1:13b. Voor de dwaalleraars **is de zwarte duisternis** als straf weggelegd, en dat voor altijd. In sommige handschriften ontbreken deze laatste woorden (‘*tot in eeuwigheid*’ of ‘*voor altijd*’).

2 Petrus 2 vers 18: **Zij pochen over hun veroveringen en zonden. Door een beroep te doen op de hartstochten, weten zij mensen te verleiden die pas hun oude, verkeerde leven de rug hebben toegekeerd.** In het slot van het vorige vers stelt Petrus, dat stikdonkere duisternis voor altijd is weggelegd voor de dwaalleraars. In vers 18 geeft hij voor dat oordeel een nadere motivering. Bij hun optreden spreken die valse leraars hoogdravend, het zijn praatjesmakers (Jud.1:16). Zij nemen grote woorden in de mond om maar indruk te maken. Maar goedbeschouwd zijn het holle woorden. En terwijl zij zulke taal uitslaan, proberen zij aanhangers te winnen door anderen te verleiden **door een beroep te doen op de hartstochten** en losbandigheden (Gal.5:16; Ef.2:3). Daarbij zullen we opnieuw moeten denken aan allerlei onzedelijke praktijken op seksueel gebied en de lust daartoe (vs.2 en 10). Bij die pogingen hebben zij met name hen op het oog, die nog niet stevig in hun schoenen staan (vs.14). De pasbekeerde leden van de christelijke gemeente zijn nog maar nauwelijks ontsnapt aan de zuigkracht van hen, die in dwaling verkeren. Het duidt mensen aan, die nog maar nauwelijks begonnen zijn zich te onttrekken aan de verkeerde invloed van hun heidense omgeving.

2 Petrus 2 vers 19: **Zij spiegelen hun vrijheid voor, terwijl zij zelf slaven van het verderf zijn, want als de mens zich aan iets overgeeft, is hij er de slaaf van.** In vers 19 gaat Petrus nog door op de pogingen van de dwaalleraars om pasbekeerde gelovigen voor zich te winnen. Daarbij spiegelen zij hun vrijheid voor. Alsof vrijheid betekent, dat een mens zich alles zou kunnen veroorloven. Zij misbruiken de vrijheid als dekmantel voor de zonde. In hun zogenaamde vrijheid laten de valse leraars zich helemaal door hun lusten en begeerten beheersen, zij zijn er de slaven van.

2 Petrus 2 vers 20: **Als iemand, door de Here en Redder Jezus Christus te aanvaarden, aan de verkeerde levenswijze van de wereld is ontsnapt, maar er zich later weer door laat inpalmen en overmeesteren, is hij er slechter aan toe dan ooit tevoren.** De dwaalleraars zijn eens ook tot geloof gekomen. Daarbij speelde de kennis van Jezus Christus een heel belangrijke rol (2Petr.1:3). Ook zij leerden Hem kennen <u>en</u> erkennen als Heiland en Here. Afval is dan een weer verstrikt raken in **de verkeerde levenswijze van de wereld**. Dat is met de dwaalleraars gebeurd. Daardoor is hun nieuwe heidendom erger dan **ooit tevoren**.

In de volgende uitzending lezen we 2 Petrus 2:21 en 22.